

روزی که نخستین رحمت الهی نازل شد

دحو الارض یکی از روزهای پر برکت در طول سال است. طبق برخی روایات زمین کعبه و حرم الهی در این روز ظاهر گشته و گسترش یافته است و نخستین رحمت الهی در این روز از آسمان نازل شده است.

ندارد مفهوم نیز ندارد، مگر اینکه جمله مشتمل بر وصف، در مقام تحدید باشد. در این باره و در استفسار از آیه شریفه مزبور، از امیرالمؤمنین علیه السلام تصریح به اینکه قبل از بنای کعبه، خانه وجود داشته، نقل شده است.

از امیرالمؤمنین علیه السلام نقل شده که فرمودند: «نخستین رحمتی که از آسمان به زمین نازل شد، در بیست و پنج ذی القعدة بود. کسی که در این روز روزه بگیرد و شبش را به عبادت بایستد، عبادت صد سال را که روزش را روزه و شبش را عبادت کرده است خواهد داشت.»

معنای دحو الارض

«دحو» به معنای گسترش است و برخی نیز آن را به معنای تکان دادن چیزی از محل اصلی اش تفسیر کرده اند. منظور از دحو الارض (گسترده شدن زمین) این است که در آغاز، تمام سطح زمین را آب های حاصل از باران های سیلابی نخستین فراگرفته بود.

این آب ها، به تدریج در گودال های زمین جای گرفتند و خشکی ها از زیر آب سر بر آوردند و روز به روز گسترده تر شدند.

از سوی دیگر، زمین در آغاز به صورت پستی ها و بلندی ها یا شیب های تند و غیر قابل سکونت بود. بعدها باران های سیلابی مداوم باریدند، ارتفاعات زمین را شستند و دره ها گسترده شدند.

اندک اندک زمین های مسطح و قابل استفاده برای زندگی انسان و کشت و زرع پدید آمد. مجموع این گسترده شدن، «دحو الارض» نامگذاری می شود.

برنامه های معنوی

- ۱. روز دحو الارض روز گسترش زمین روز بسیار مبارکی است و آداب و اعمال ویژه ای دارد؛ از جمله:
- ۱. روزه داشتن که ثواب هفتاد سال عبادت را دارد.
- ۲. احیا و شب زنده داری شب دحو الارض که برابر با یک سال عبادت است.
- ۳. ذکر و دعا.
- ۴. انجام غسل به نیت روز دحو الارض و نماز مخصوص آن.

روز ۲۵ ذی القعدة مصادف با «دحو الارض» است که خشکی ها گسترده شده و زمین کعبه از زیر آب ها بیرون آمده است، این شب و روز دحو الارض از ایام مهم عبادی در طول سال است.

آیت الله جوادی آملی بر اساس آیه شریفه وَمَنْ يُعْظِمِ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ، بر تعظیم شعائر الهی و گرامی داشت آنها، توصیه و تاکید می کند و روز «دحو الارض» را یکی از پربرکت ترین روزهای ایام سال می داند، چرا که طبق برخی روایات زمین کعبه و حرم خدا، در این روز ظاهر گشته و گسترش یافته است.

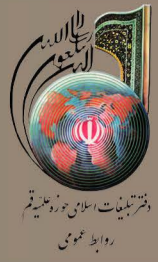
مقام معظم رهبری علیه السلام در یکی از دیدارهای رسمی با تاکید بر ضرورت توجه به این روز و استفاده از برکات آن می فرماید: روز بیست و پنجم این ماه [ذی قعدة] روز دحو الارض است که روز با برکتی است.

شمه ای از تاریخ کعبه

آیت الله جوادی آملی در صفحه ۲۶۱ کتاب «صهباي حج» در این باره می نویسد: «کعبه اولین معبد مردمی و عبادتگاه توده انسان ها در روی زمین است: «إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وَضَعَ لِلنَّاسِ لِلذِّی بَبَكَّةَ...» که تعیین محل و نقشه ساختن آن به رهنمود و دستور خدای سبحان بود: «وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ...»

بنابراین، کعبه اولین معبدی (نه اولین خانه) است که در روی زمین ساخته شد. گرچه بر اساس «دحو الارض» گفته شده: «مکان کعبه اولین زمینی بود که از زیر آب بیرون آمد»، لیکن استفاده این معنا که «اولین خانه ساخته شده کعبه است» از آیه، مشکل به نظر می رسد؛ زیرا اولیّت آن را مقید کرده که برای عبادت بوده است.

البته آیه شریفه «إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وَضَعَ لِلنَّاسِ...»، معنای مزبور را نفی نیز نمی کند، زیرا قیودی همچون وصف، همانطور که اطلاق

دعای روز دحوالارض

یکی از برنامه‌های پیشنهادی در روز مبارک گسترده شدن زمین، خواندن دعای ویژه این روز است.

در بخشی از این دعا، به مسأله دحوالارض چنین اشاره شده است: «ای خدایی که خانه کعبه را گسترانیده و دانه را شکافتی و سختی را برطرف ساختی، از تو می‌خواهم در این روز از روزهایت که حق آن را بزرگ نمودی، هر گرفتاری و مشکلی را برطرف سازی.»

دعای دحوالارض که خواندن آن مستحب است:

اللَّهُمَّ دَاخِيَ الْكَعْبَةِ وَفَالِقِ الْحَبَّةِ وَصَارِفِ اللَّزْبَةِ وَكَاشِفِ كُلِّ كَرْبَةٍ
أَسْأَلُكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ مِنْ أَيَّامِكَ الَّتِي أَعْظَمْتَ حَقَّهَا وَأَقْدَمْتَ
سَبْقَهَا وَجَعَلْتَهَا عِنْدَ الْمُؤْمِنِينَ وَدِيعةً وَإِلَيْكَ ذَرِيعةً وَبِرَحْمَتِكَ
الْوَسِيعةِ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ الْمُنتَجِبِ فِي الْمِيثَاقِ
الْقَرِيبِ يَوْمَ التَّلَاقِ فَاتَّقِ كُلَّ رَتْقٍ وَدَاعٍ إِلَيَّ كُلِّ حَقٍّ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ
الْأَطْهَارِ الْهُدَاةِ الْمَنَارِ دَعَائِمِ الْجَبَّارِ وَوَلَاةِ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ وَأَعْطِنَا فِي
يَوْمِنَا هَذَا مِنْ عَطَائِكَ الْمَخْرُوجِ غَيْرِ مَقْطُوعٍ وَلَا مَمْنُوعٍ [مَمْنُونٍ]
تَجْمَعُ لَنَا بِهِ التَّوْبَةَ وَحُسْنَ الْأَوْبَةِ،

خدایا ای گستراننده کعبه و شکافنده دانه و برگیرنده سختی و برطرف کننده هر گرفتاری، از تو می‌خواهم در این روز از روزهایت که حقش را بزرگ گرداندی، و سبقتش را پیش انداختی و آن را نزد اهل ایمان امانت و و به سوی خود وسیله قرار دادی، و به رحمت گسترده‌ات که بر محمد درود فرستی آن بنده برگزیده‌ات در پیمان نزدیک، روز دیدار، شکافنده هر امر بسته، و دعوت کننده به حق، و بر اهل بیت پاکش آن راهنمایان، و روشن‌کنندگان راه حق، ستونهای جبار، و متولیان بهشت و دوزخ، و عطاکن به ما از عطای در خزانه‌ات که نه بریده شود، و نه منع گردد، تا به وسیله آن توبه، و بازگشت خوبی برای ما فراهم نمایی

يَا خَيْرَ مَدْعُوٍّ وَأَكْرَمَ مَرْجُوٍّ يَا كَفِيَّ يَا وَفِيَّ يَا مَنْ لَطْفُهُ خَفِيَ الْطُفَّ
لِي بِلُطْفِكَ وَأَسْعِدَنِي بِعَفْوِكَ وَأَيِّدْنِي بِنَصْرِكَ وَلَا تُنْسِنِي كَرِيمَ
ذِكْرِكَ بِوَلَاةِ أَمْرِكَ وَحَفْظَةِ سِرِّكَ وَاحْفَظْنِي مِنْ شَوَائِبِ الدَّهْرِ إِلَى
يَوْمِ الْحَشْرِ وَالنَّشْرِ وَأَشْهَدُنِي أَوْلِيَاءَكَ عِنْدَ خُرُوجِ نَفْسِي وَخُلُولِ
رَمْسِي وَانْقِطَاعِ عَمَلِي وَانْقِضَاءِ أَجَلِي اللَّهُمَّ وَادْكُرْنِي عَلَى طَوْلِ
الْبَلَى إِذَا حَلَلْتُ بَيْنَ أَطْبَاقِ الثَّرَى وَنَسِينِي النَّاسُونَ مِنَ الْوَرَى وَ
أَحْلِلْنِي دَارَ الْمُقَامَةِ وَبَوِّئْنِي مَنَزِلَ الْكَرَامَةِ،

ای بهترین خواننده شده و کریم‌ترین امید شده، ای کفایت کننده، ای وفادار، ای آن‌که لطفش پنهانی است، به لطفت به من لطف کن، و به عفونت خوشبختم نما، و به یاری‌ات تأییدم فرما، و از ذکر کریمانه‌ات فراموشم مکن به حق متولیان امرت و نگهبانان رازت و از گرفتاری‌های روزگار تا روز قیامت و برانگیخته شدن حفظم کن هنگام بیرون آمدن جانم، و فرو رفتن در قبرم، و تمام شدن کارم، و سپری شدن عمرم، اولیایت را به بالینم حاضر کن، خدایا یادم کن، بر طول پوسیدگی، زمانی که در میان توده‌های خاک فرود آیم، و فراموش‌کنندگان از مردم فراموشم کنند، و در خانه اقامت فرودم آر، و در منزل کرامت جایم ده،

وَاجْعَلْنِي مِنْ مُرَافِقِي أَوْلِيَائِكَ وَ أَهْلِ اجْتِنَائِكَ وَ اضْطِفَائِكَ وَ
بَارِكْ لِي فِي لِقَائِكَ وَ اَزْزُقْنِي حُسْنَ الْعَمَلِ قَبْلَ خُلُولِ الْأَجَلِ بَرِيئًا
مِنَ الرَّزْلِ وَ سُوءِ الْخَطْلِ اللَّهُمَّ وَ أُوْرِدْنِي حَوْضَ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اسْقِنِي مِنْهُ مَشْرَبًا رَوِيًا سَائِغًا هَنِئًا لَا أَظْمَأُ بَعْدَهُ وَلَا
أَحْلَأُ وَرْدَهُ وَلَا عَنَّهُ أَذَادًا وَ اجْعَلْهُ لِي خَيْرَ زَادٍ وَ أَوْفَى مِيعَادٍ يَوْمَ يَقُومُ
الْأَشْهَادُ اللَّهُمَّ وَ الْعَنِ جَبَابِرَةَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ وَ بِحُقُوقِ [الْحُقُوقِ]
أَوْلِيَائِكَ الْمُسْتَأْثِرِينَ اللَّهُمَّ وَ اقْصِمْ دَعَائِمَهُمْ وَ أَهْلِكَ أَشْيَاعَهُمْ
وَ عَامِلَهُمْ وَ عَجِّلْ مَهَالِكَهُمْ وَ اسْلُبْهُمْ مَمَالِكَهُمْ وَ ضَيِّقْ عَلَيْهِمْ
مَسَالِكَهُمْ وَ الْعَنِ مُسَاهِمَهُمْ وَ مُشَارِكَهُمْ.

و از دوستان اولیایت، و برگزیدگان و خاصان درگاهت قرارم ده، و دیدارت را بر من مبارک گردان، و پیش از فرا رسیدن پایان عمرم حسن عمل روزی‌ام فرما، درحالی که پاک از لغزشها و گفتار بی پایه و منطق تباه باشم.

خدایا مرا به حوض پیامبرت محمد (درود خدا بر او و خاندانش) وارد کن، و از آن به من بنوشان، نوشاندنی سیراب کننده، روان و گوارا، که پس از آن هرگز تشنه نشوم، و از ورود به آن طرد نگردم، و از آن منع نشوم، و آن را قرار ده برایم بهترین توشه، و کامل‌ترین وعده‌گاه، روزی که گواهان بپا می‌خیزند.

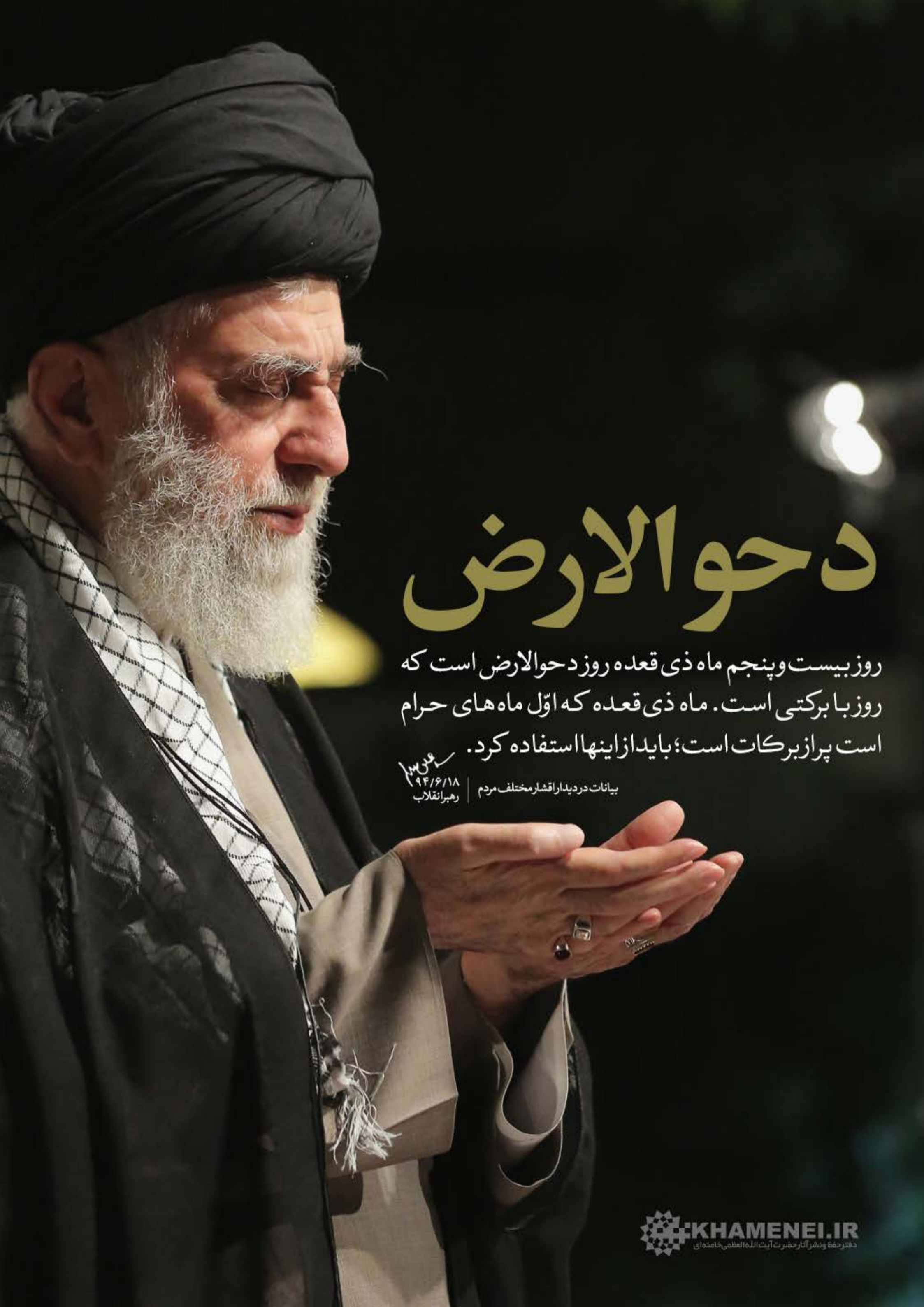
خدایا لعنت کن گردنکشان گذشته و آینده را، هم آنان که حقوق اولیایت را به ناحق به خود اختصاص دادند. خدایا پایه‌هایشان را بشکن، و پیروان و عمالشان را نابود ساز، زمیه‌های هلاکتشان را به زودی فراهم فرما، و کشورهایشان را از دستشان بگیر، و کارهایشان را بر آنان تنگ کن، و بر آنان که با آنان سهیم و شریکند لعنت فرست.

اللَّهُمَّ وَ عَجِّلْ فَرَجَ أَوْلِيَائِكَ وَ ازْدُدْ عَلَيْهِمْ مَظَالِمَهُمْ وَ اظْهِرْ بِالْحَقِّ قَائِمَهُمْ وَ اجْعَلْهُ لِدِينِكَ مُنْتَصِرًا وَ بِأَمْرِكَ فِي أَعْدَائِكَ مُؤْتِمِرًا اللَّهُمَّ اخْفُفْهُ بِمَلَائِكَةِ النَّصْرِ وَ بِمَا أَلْقَيْتَ إِلَيْهِ مِنَ الْأَمْرِ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ مُنْتَقِمًا لَكَ حَتَّى تَرْضَى وَ يَعُودَ دِينُكَ بِهِ وَ عَلَى يَدَيْهِ جَدِيدًا غَضًا وَ يَمْحُضَ الْحَقُّ مَحْضًا وَ يَرْفُضَ الْبَاطِلُ رَفْضًا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَ عَلَى جَمِيعِ آبَائِهِ وَ اجْعَلْنَا مِنْ صَحْبِهِ وَ أُسْرَتِهِ وَ ابْعَثْنَا فِي كَرَّتِهِ حَتَّى نَكُونَ فِي زَمَانِهِ مِنْ أَعْوَانِهِ اللَّهُمَّ اذْرِكْ بِنَا قِيَامَهُ وَ أَشْهَدْنَا أَيَّامَهُ وَ صَلِّ عَلَيْهِ [عَلَى مُحَمَّدٍ] وَ ازْدُدْ إِلَيْنَا سَلَامَهُ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِ [عَلَيْهِمْ] وَ رَحْمَةَ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.

خدایا در فرج دوستان شتاب کن و حقوق تاراج رفته آنان را به آنان بازگردان و قائم آنان را به حق آشکار کن، و او را یاری رسان دینت بدار، و درباره دشمنانت فرمانده به فرمانت قرار ده. خدایا فرشتگان پیروزی را گرداگرد او همواره بدار، و به آن دستوری که در شب قدر به او القا کردی او را انتقام گیرنده خویش قرار ده، تا جایی که خشنود شوی، و دینت به وسیله او، و به دست او به گونه ای نو و تازه بازگردد، و حق به طور کامل ناب شود، و باطل به صورت همه جانبه به دور افکنده شود.

خدایا بر او و همه پدرانش درود فرست، و ما را از همنشینان و خاندانش قرار بده، و در زمان بازگشتش ما را برانگیز، تا در دوران او در شمار یارانش باشیم. خدایا درک قیامت را روزی ما کن، و در روزگارش ما را حاضر کن، و بر او درود فرست، و سلام او را به ما باز رسان، درود و رحمت خدا و برکاتش بر او باد.

دحو الارض

روز بیست و پنجم ماه ذی قعدة روز دحو الارض است که روز با برکتی است. ماه ذی قعدة که اول ماه های حرام است پر از برکات است؛ باید از اینها استفاده کرد.

عشر
۹۴/۶/۱۸
رهبرانقلاب

بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم